

EESTI AJALOOMUUSEUMI HARIDUSPROGRAMMID

2020/2021. õppeaastaks

◀ AJALOOMUUSEUM ▶

Hea huviline ja õpetaja!

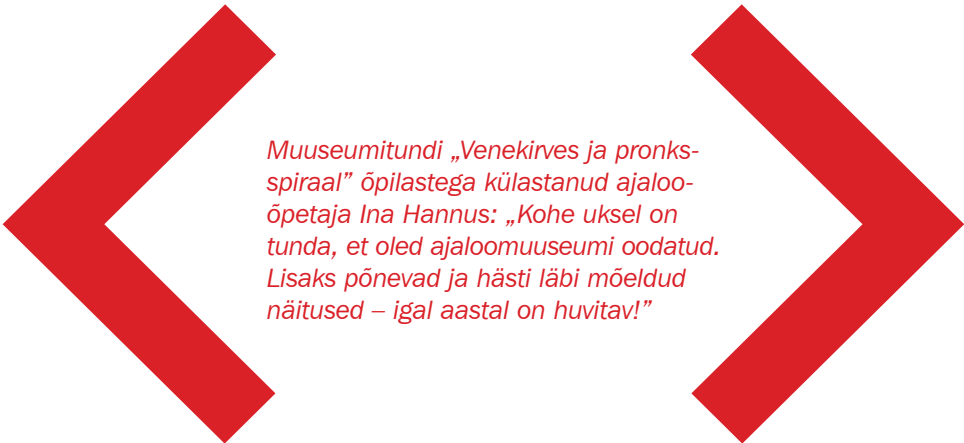
Käesolev trükis annab ülevaate Eesti Ajaloomuuseumi haridusprogrammide valikust lasteaialastele, põhikooli- ja gümnaasiuminoortele. Muuseumitundide teemad ulatuvad keskaja eluolust 20. sajandi Eesti ajaloo ning teatri-, filmi- ja muusikalooni.

Eesti Ajaloomuuseumi haridusprogrammid on mängulised, õpetlikud, vaheldusrikkad, metoodilised ning haakuvad riikliku õppekavaga.

Eesti Ajaloomuuseumis ootavad uudishimulikke avastajaid toredad näitused viies majas: Tallinna vanalinnas asuvad Suurgildi hoone ning Eesti Teatri- ja Muusikamuuseum, kesklinnas on kortermuuseum – Särevi Teatrituba ning Maarjamäel Eesti Filmimuuseum ja Maarjamäe loss koos Laste Vabariigiga.

Iga külastus on kolmikvõit – see annab midagi positiivset nii õpilasele, õpetajale kui ka muuseumirahvale. Teie mõtted koostööks ja programmide arendamiseks on alati teretunud!

Kohtumiseni muuseumis!

*Muuseumitundi „Venekirves ja pronks-
spiraal” õpilastega külastanud ajaloo-
õpetaja Ina Hannus: „Kohe ukstel on
tunda, et oled ajaloomuuseumi oodatud.
Lisaks põnevad ja hästi läbi mõeldud
näitused – igal aastal on huvitav!”*

Sisukord:

Eessõna	2
Sisukord	3
Asukoht ja kuidas tulla	4
HARIDUSPROGRAMMID	
Lasteaiale ja põhikooli I astmele	6
Põhikooli II ja III astmele	14
Gümnaasiumile	22
Kuraatorituurid gümnaasiumile	27
Lisainfo ja tellimine	28

Koostajad: Liisi Selg, Anu Kohal, Galina Zaitseva, Anu Liho, Annely Kaldoja

Kujundaja: Lea Tammik

Keeletoimetaja: Hille Saluäär

Fotod: Vahur Lõhmus, Mart Laul, Rainer Vilumaa

Eesti Ajaloomuuseum 2020

SUURGILDI HOONE

EESTI TEATRI- JA MUUSIKAMUUSEUM

SÄREVI TEATRITUBA

SUURGILDI HOONE

Eesti Ajaloomuseum, Pikk 17, Tallinn

Avatud | T-P | 10-18 | +372 696 8690

EESTI TEATRI- JA MUUSIKAMUUSEUM

Müürivahe 12, Tallinn

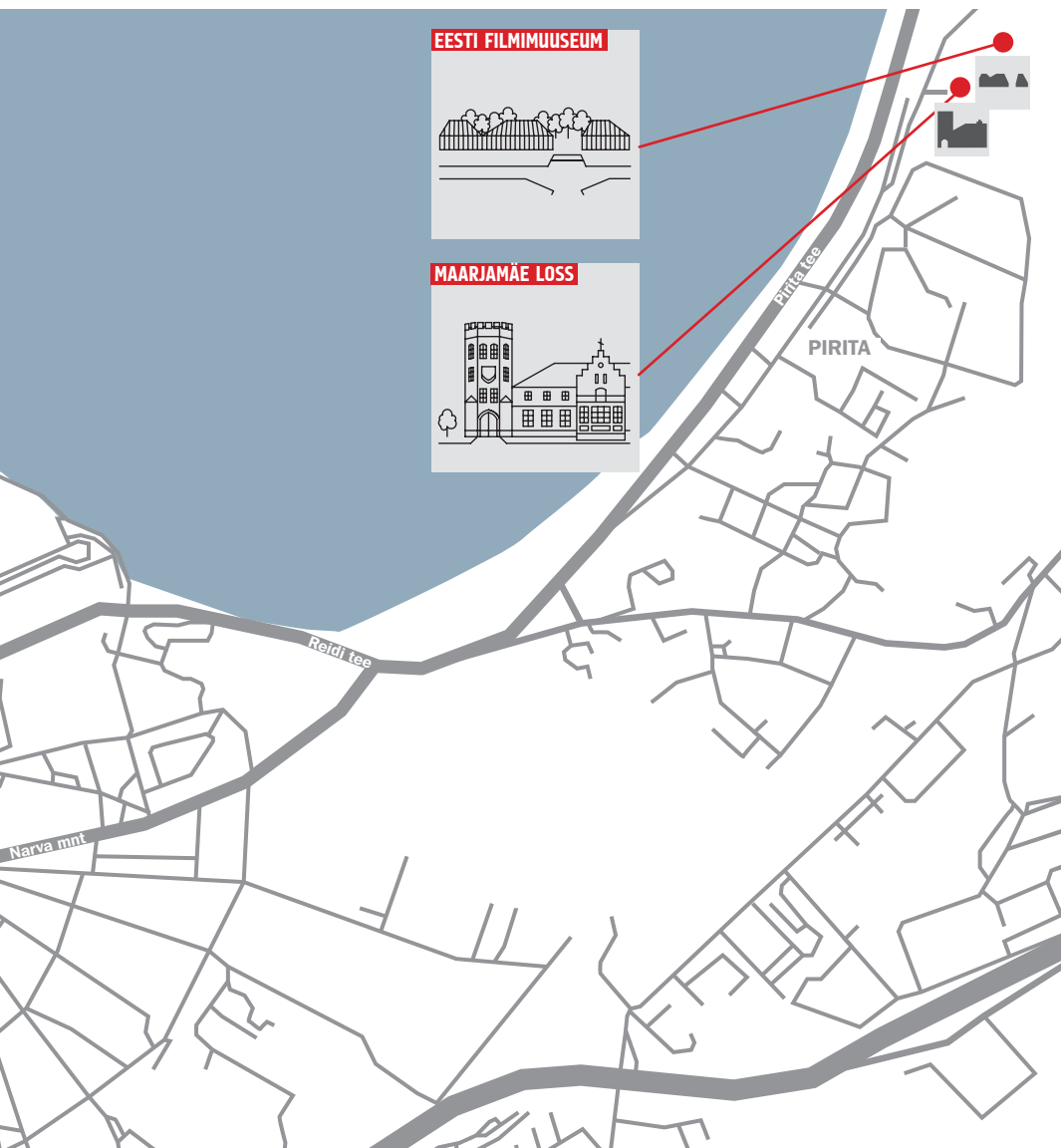
Avatud | T-P | 10-18 | +372 696 8688

SÄREVI TEATRITUBA

Tina 23-13, Tallinn

+372 696 8688

Avatud ettetellimisel: tellimus@ajaloomuseum.ee

MAARJAMÄE LOSS*

Eesti Ajaloomuuseum, Pirita tee 56, Tallinn			
Avatud	T-P	10-18	+372 6968 660

EESTI FILMIMUUSEUM*

Pirita tee 56, Tallinn			
Avatud	T-P	10-18	+372 696 8670

* Bussipeatus Maarjamägi, bussid nr 1A, 5, 8, 34A, 38.
Parkla Pirita tee ääres Maarjamäe lossi trepistiku all.

PILTKAART
MÕÖT 1:900 000
IN PÄRILIKKUSA

HARIDUSPROGRAMM

Klassijuhataja tagasiside haridusprogrammile „Lapse elu läbi 100 aasta”: „Meie ajaloolise projektiga ideaalselt sobitus. Aitäh!”

LASTEAIALE JA PÕHIKOOLI I ASTMELE

➤ **Kuidas kaupmehed papagoid lasksid?** Lasteaiale (5–7-aastased)

Tund sobib ka erivajadustega õpilastele

Väikestele huvilistele mõeldud tund pakub suurepäraselt võimalust esimeseks muuseumi-külastuseks. Tutvutakse Tallinna ühe uhkeima keskaegse hoonega ning selles tegutsenud kaupmeeste eluga. Kaasavate tegevuste ja mõnusate mängude abil läbivad lapsed keskaegsete pidude aastaringi, õpivad tundma tollaseid traditsioone ja võrdlema neid tänapäevastega. Kaetakse keskaegsete hõrgutistega pidulaud ning proovitakse järele ka papagoi laskmine.

Märksõnad	Toimumiskoht	Kestus
pidustused, keskaja mängud, keskaja toit ja lauakombed, portree joonistamine	 Suurgildi hoone	1 h

➤ **Jõulud Suurgildis** Lasteaiale (6–7-aastased) ja põhikooli I astmele

Tund sobib ka erivajadustega õpilastele

Jõuluprogramm muuseumi püsinäitusel tutvustab keskaja jõulutraditsioone ja võrdleb neid tänapäevastega. Õpilane saab teada, kust on tulnud jõuluvana, jõulukuuse ning piparkookide traditsioon ning kuidas peeti jõulujuotusid keskaegses Suurgildis. Igaüks veeretab võrtsidest valmis maitsva jõulukäki.

Märksõnad	Toimumiskoht	Kestus
jõulud keskajal, jõululõhnad ja -maitsed, Suurgildi jõulujuotud, jõulumaaagia, Püha Nikolaus, jõulukuusk, võrtsid, piparkoogid	 Suurgildi hoone	1–1,5 h

➤ **Loheretk** Põhikooli I astmele

Seikluslikul retkel saavad lapsed lohe Gilberti jälgedes avastada põnevaid seiku Eesti ajaloost ja Suurgildi hoone minevikust. Programm läbitakse lihtsa ja lõbusa töölehe abil, mis suunab küsimuste kaudu erinevate huvitavate esemete juurde. Kas oled näinud keskaegset timukamõõka? Mis oli „magus auk”? Kes on muumia? Nendele ja veel paljudele teistele küsimustele saab vastused Loheretkel. Mänguleht on olemas nii eesti, vene kui ka inglise keeles.

Märksõnad	Toimumiskoht	Kestus
Suurgildi hoone, elu keskajal, lohed, lood ja legendid	 Suurgildi hoone	1,5 h

Kas teadsid, et Suurgildi kuulsad lõvipeadega uksekoputid on valmistatud samal aastal, kui vangistati Prantsuse kuulus rahvuskangelane Jeanne d’Arc – 1430. aastal? Ja need uksekoputid on originaalid!

➤ Rong see sõitis Lasteaiale (4–7-aastased)

Tutvume muuseumi eksponaatidega laulu „Rongisõit” abil. Vaatame tuttavate laulutegelaste juhatusel erilisi pille ja teeme varjuteatrit. Tund sobib hästi esimeseks huvi tekitavaks külastuseks muuseumi ning erinevate pillide avastamiseks.

Märksõnad	Toimumiskoht	Kestus
laul „Rongisõit”, rahvapillid, mehaaniline instrument, teater	Eesti Teatri- ja Muusikamuuseum	1 h

➤ Kui masinad veel laulsid Lasteaiale (6–7-aastased) ja põhikooli I astmele

Tutvume vanade mehaaniliste muusikainstrumentidega, vaatame nende sisse ja uurime, kuidas nad töötavad. Loometeose väntorelile Raffin-31. Programm äratab huvi muusika salvestamise eri võimaluste vastu ning arendab meeskonnatöö oskusi.

Märksõnad	Toimumiskoht	Kestus
muusika salvestamine, mehaaniline instrument, heliplaat, väntorel, grammofon, magnetofon	Eesti Teatri- ja Muusikamuuseum	1 h

➤ Igal pillil oma lugu Lasteaiale (6–7-aastased) ja põhikooli I astmele

Tund sobib ka erivajadustega õpilastele

Muuseumitund on mõeldud rahvapillidega tutvumiseks. Õpilased saavad käes hoida erinevaid pille ning proovida mõnega ka ise häält teha. Tunni käigus selgub, millistest materjalidest on pille valmistatud, millal ja miks neid kasutati.

Märksõnad	Toimumiskoht	Kestus
rahvapillid, rahvamuusika	Eesti Teatri- ja Muusikamuuseum	1 h

➤ Kadripäeva kõla

Lasteaiale ja põhikooli I astmele

Tund sobib ka erivajadustega õpilastele

Arutame, miks eesti rahvas kadripäeva tähistab ja milline roll on sel päeval muusikal. Milliseid laule lauldakse ja pille mängitakse? Lavastame kadrirituaali, laulame kadrilaulu ja tantsime kadritantsu. Meisterdame endale kadrihelmed. Programm on hooajaline ja toimub novembris.

Märksõnad		Toimumiskoht	Kestus
rahvatraditsioon, sanditamine, rituaal, kadrilaul, rahvapill		Eesti Teatri- ja Muusikamuuseum	1 h

➤ Jõulud mitmel viisil

Lasteaiale ja põhikooli I astmele

Tund sobib ka erivajadustega õpilastele

Tutvume jõulukommetega eri ajastuil ja helikeeltes. Õpilased saavad teada, milline muusika on kõlanud jõuluajal talus, koolis, mõisas ja kirikus. Kuulame jõululaule, laulame ja meisterdame. Programm on hooajaline ja toimub detsembris.

Märksõnad		Toimumiskoht	Kestus
jõulude tähendus, jõululaul, jõulukombed, talu, mõis, kool, kirik		Eesti Teatri- ja Muusikamuuseum	1 h

➤ Mu isamaa ...

Lasteaiale (6–7-aastased) ja põhikooli I astmele

Eesti Vabariigi sünnipäeva eel kuulame, vaatame ja räägime meie riigi sümbolitest. Arutleme hümnid ja lipu tähtsuse ning laulupidude tähenduse üle. Saame teada, miks peetakse eestlasi laulurahvaks ja kes on Laulutaat. Meisterdame Eestile õnnitluskaardi. Programm on hooajaline ja toimub veebruaris.

Märksõnad		Toimumiskoht	Kestus
riigi sümbolid, traditsioonid, laulupidu		Eesti Teatri- ja Muusikamuuseum	1 h

Kas teadsid, et balletile „Luikede järv” andis Karl August Hermann eestikeelse pealkirja – hüppetants „Kurgede tiik”?

Liugu-laugu Lasteaiale (6–7-aastased) ja põhikooli I astmele

Tutvume vastlakommetega muusika ja rahvapillide kaudu. Saame teada, miks kõiki pille ei tohtinud vanasti vastlapäeva ajal mängida. Laulame vastlalaulu ja teeme vastlavurri. Programm on hooajaline ja toimub veebruaris-märtsis.

Märksõnad	Toimumiskoht	Kestus
vastlakombed, vastlasööök, regilaul, linakasvatus, vurr	Eesti Teatri- ja Muusikamuuseum	1 h

Nukumäng Lasteaiale

Tund sobib ka erivajadustega õpilastele

Tund tutvustab teatrimaailma ning arendab esinemisjulgust ja eneseväljendusoskust. Saame selgeks teatriga seotud lihtsamad mõisted. Teeme üheskoos vahva nukuetenduse ja igaüks meisterdab oma fantaasia järgi pulganuku.

Märksõnad	Toimumiskoht	Kestus
teater, publik, etendus, rollid, peaos, mäng, loovus	Särevi teatrituba	1 h

Klounid, teater ja tsirkus Lasteaiale (5–7-aastased) ja põhikooli I astmele

Kuidas teha vahet heal ja halval naljal? Mis meid ülepea naerma ajab? Tutvume mänguliselt Eesti tsirkuse ajaloo, artistide ja klounitüüpidega. Osalejad meisterdavad ka ise vahva klounimütsi. Tunni rõhuasetus on väärtuskasvatusel ja lapse loovuse toetamisel. Programm on hooajaline ja toimub aprillis.

Märksõnad	Toimumiskoht	Kestus
kloun, narr, arlekiin, Pierrot, näitleja, huumor, esinemisjulgus	Särevi teatrituba	1 h

➤ **Mardipäeva maskeraad** Lasteaiale (5–7-aastased) ja põhikooli I astmele

Tund sobib ka erivajadustega õpilastele

Õpime tundma mardipäeva kombestikku. Saame teada, kuidas on sarnased ning mille poolest erinevad mardipäeva tähistamine ja teater. Tund on seotud eesti keele, kunstiõpetuse ja muusika ainekavaga ning õppekava läbiva teemaga „kultuuriline identiteet”. Programm on hooajaline ja toimub novembris.

Märksõnad		Toimumiskoht	Kestus
mardisandid, ürgteater, Eesti näitlejad, grimm, mask, kostüüm		Särevi teatrituba	1 h

➤ **Lavastuse sünd** Põhikooli I astmele

Tunni eesmärk on tutvustada teatrimaailma, arendada teksti mõistmise oskust ning süvendada huvi eesti kirjanduse vastu. Õpilane õpib tundma teatriameteid ja proovib vähemalt ühte neist ise ka järele. Arutleme, kuidas sünnib lavastus, ning teeme läbi mängulise teekonna lugemisproovist esietenduseni.

Märksõnad		Toimumiskoht	Kestus
etendus, kostüüm, osaraamat, lavastaja, näitleja, teatrikunstnik, butafoor, valguskunstnik, inspitsient, Nukitsamees		Särevi teatrituba	1,5 h

➤ **Päkapikutund** Lasteaiale (4–7-aastased)

Tutvume jõulukombestikuga ja mõtiskleme jõulude tähenduse üle. Päkapikutunnis õpime asju, mida päkapikud peavad oskama – meisterdamist, mõistatamist, sussi sisse kommise panekut ja muud vajalikku. Arutleme, kas hea tuleb olla ainult päkapikkude pärast ning mis tähendus on jõulukinkidel. Tunnis arendatakse erinevaid oskusi, nagu rühmitamine, sihipäraselt tegutsemine, eneseväljendus jm. Programm on hooajaline ja toimub detsembris.

Märksõnad		Toimumiskoht	Kestus
pühad, jõulud, päkapikud, kingitused, teater		Särevi teatrituba	1 h

Kas teadsid, et teatrirahvas on omajagu ebausklik? Näiteks tuleb osaraamatule, kui see maha kukub, kolm korda peale istuda.

UUS! Alates: märts 2021

Elu koera nahas
Lasteaiale ja põhikooli I astmele

Tund sobib ka erivajadustega õpilastele

Mis arvad, milline oleks elu Eesti aladelt leitud esimese koera – nn Pulli koera nahas? Seikle temaga inimese kõrval veedetud 11 000 aasta pikkusel teekonnal ning avasta eri meelte ja mängude kaudu, kuidas koer näeb-haistab-kuuleb ja maailma tunnetab. Muuseumitunnis otsitakse vastust küsimusele, miks on oluline mõista ja mõtestada looma omanikuks olemise rõõmu kõrval ka kaasnevaid kohustusi ja vastutust. Tund toetab empaatia ja vastutustunde arengut ning õppimiseks rakendatakse kõiki meeli.

Märksõnad		Toimumiskoht	Kestus
Pulli koer, eri meeled, teenistuskoeer, lemmikloom, tõuaretus, sõprus, vastutus, kohustus		Maarjamäe loss	1–1,5 h

Valime Laste Vabariigile presidendi
Lasteaiale (5–7-aastased) ja põhikooli I astmele

Tund sobib ka erivajadustega õpilastele

Mängulises Laste Vabariigis toimuv haridusprogramm ärgitab lapsi arutlema riigijuhtimise teemadel. Saame teada, kuidas juhitakse Laste Vabariiki ning kes seal elavad. Miks on riigis eri ameteid vaja ja millega võiks tegeleda president? Haridusprogrammi lõpus saavad lapsed ka ise Laste Vabariigile presidenti valida ning mängides aega veeta.

Märksõnad		Toimumiskoht	Kestus
demokraatia, seadused, hääletamine, president, riigikogu, valitsus, kohus, peaminister ja ministeerium		Maarjamäe loss	1–1,5 h

Mina ja minu unistuste riik
Põhikooli I astmele

Tund sobib ka erivajadustega õpilastele

Kui lapsed saaksid ise luua oma unistuste riigi, siis milline see oleks? Muuseumitunnis uuritakse mängu kaudu, milline riigikord on vabariik, kuningriik või diktatuur. Õpitakse paremini tundma demokraatliku riigi toimimist ja saadakse algteadmisi geograafiast. Osalejatel on võimalik täita ka oma isiklik Laste Vabariigi ID-kaart ning tunni lõpus jääda veel veidikeseks Laste Vabariiki mängima.

Märksõnad		Toimumiskoht	Kestus
riigid, maailmajaod, vabariik, kuningriik, diktatuur, ID-kaart, kodanik, õigused ja kohustused		Maarjamäe loss	1–1,5 h

➤ Lapse elu läbi 100 aasta

Põhikooli I astmele

Tund sobib ka erivajadustega õpilastele

Ajalugu algab igaühe kodust, elulugu lapsepõlvest. Programmi käigus uurime, kuidas on Eestis elatud ning milliseid mänge on lapsed mänginud viimase 100 aasta jooksul. Programm sobib ajaloomuuseumi näituse „Minu vaba riik” esmakülastuseks ning aitab luua arusaamist aja kulgemisest. Muu hulgas õpitakse vanu toredaid mänge.

Märksõnad		Toimumiskoht	Kestus
lapsepõlv, minevik, mängud ja (mängu)asjad, Eesti ajalugu, kombed		Maarjamäe loss	1–1,5 h

➤ Filmi sisse minek

Lasteaiale (5–7-aastased) ja põhikooli I astmele

Tund sobib ka erivajadustega õpilastele

Lastel on võimalus piiluda filmikunsti telgitagustesse: kuidas sünnib filmi idee, kuidas saab ideest film ja kuidas filmid lõpuks meie teleekraanile ja kinno jõuavad. Rändame mängides ja eri rolle võttes läbi filmiajaloo ja filmitegemise protsessi. Tunnis meisterdatakse ka vanaaegne pildiliigutaja – taumatroop.

Märksõnad		Toimumiskoht	Kestus
filmiajalugu, režissöör, produtsent, stsenaarist, kostüümikunstnik, grimmikunstnik, filmikunstnik, helikunstnik, valgustaja, näitleja, monteeriija, operaator, <i>greenscreen</i>		Eesti Filimuuseum	1–1,5 h

➤ Filmitähed loodusest

Lasteaiale (5–7-aastased) ja põhikooli I astmele

Haridusprogramm pakub unikaalse võimaluse looduse ja loomade tundmaõppimiseks filmikunsti kaudu. Üles astuvad filmitähed Eesti loodusest – kajakas, hunt ja vesiämblik. Vaatame neist filmiklippe, uurime nende eluviise ja -paiku ning proovime nad filmi sisse panna. Tunni lõpuks saavad kõik omatehtud loodusfilmiga koju minna.

Märksõnad		Toimumiskoht	Kestus
mängufilm, nukufilm, dokumentaalfilm, loodusfilm, animatsioon, Eesti loodus, inimtegevuse mõju loodusele		Eesti Filimuuseum	2,5 h
Erihind: 7 eurot õpilane			

Kas teadsid, et Maarjamäel on üles võetud Eesti esimesed filmisuudlused 1930. aastal, mil toimusid Saksa-Eesti koostööfilmi „Kire lained” võtted?

HARIDUSPROGRAMM

Vanalinna Hariduskollegiumi 7. klassi õpilane muuseumitunnist „Sajandite muusika Suurgildis“: „Mulle väga meeldis see näitus ja see oli väga huvitav ka. Saime mitte ainult giidi juttu kuulata, vaid ka põnevaid ülesandeid teha – kellelegi fännikirja saata ja postkasti panna. Eriti tore oli vaadata, kuidas Rafael, Juljus ja Tristan muusikute riietes rõdul seisid.“

PÕHIKOOLI II JA III ASTMELE

> Suurgildi salarajad Põhikooli II astmele

Mängulehe abil liiguvad lapsed keskaegse hoone saalides ja keldrites ning õpivad tundma Suurgildi hoonet ja selle põnevat ajalugu. Tunnis seikleme kohtades, kuhu muidu külastaja ei satu. Muuseumipedagoogi juhendamisel uurime keskaja eluolu: kuidas tol ajal riides käidi, mida pidudel söödi, kuidas Suurgildi peasaal soojaks saadi ja miks on all keldris kaevud.

Märksõnad		Toimumiskoht	Kestus
Suurgildi hoone lugu ja arhitektuur, keskaja elu ja mängud, hüpokaustahi, salakäigud		Suurgildi hoone	1,5 h

> Mis on ajalugu? Põhikooli II astmele (soovitame 5. klassile)

Programmis küsime, millega muuseumid tegelevad ning kuidas uuritakse minevikku. Lapsed õpivad mõistma ajaloo olemust ja muuseumi kui mäluasutuse rolli. Kuidas sünnib ajalugu? Mida jutustavad igapäevased esemed meie ümber? Tutvume ajalooallikatega, uurime museaale ja nende säilitamist kogudes. Osalejatel on võimalus ise tõmmata kätte muuseumitöötaja valged kindad, paigutada vanu esemeid kogudesse ja sättda fotosid ajajoonele.

Märksõnad		Toimumiskoht	Kestus
sissejuhatus ajalukku, ajalooallikad, muuseumitöö, muuseumikogu, museaal		Suurgildi hoone	1,5 h

> Venekirves ja pronksspiraal Põhikooli II astmele (soovitame 6. klassile)

Tunni eesmärk on tutvustada muinasaja perioode Eestis ning avardada arusaamist arheoloogjast. Riitumismängu abil uurime, mida kandsid seljas muinasaegsed inimesed ning kuidas teha vahet mehe- ja naiseriitel. Arutleme, milliseid märke jätab meie elutegevus endast maha. Tänapäevast prügi arheoloogilisest vaatenurgast analüüvides tuvastame selle tekitaja profiili. Muuseumitunni lõpus moodustavad õpilased erinevatest esemetest ajajoon.

Märksõnad		Toimumiskoht	Kestus
muinasaeg, kiviaeg, pronksiaeg, rauaaeg, arheoloogia, kammkeraamika ja nõorkeraamika kultuur, keskkonnahoid		Suurgildi hoone	1,5 h

Kas teadsid, et tuntud eesti graafik Paul Luhtein on kujundanud nii president Konstantin Pätsi ametiketi kui ka Eesti NSV lipu?

➤ Jõulud Suurgildis Põhikooli II astmele

Tund sobib ka erivajadustega õpilastele

Jõuluprogramm muuseumi püsinäitusel tutvustab keskaja jõulutraditsioone ja võrdleb neid tänapäevastega. Õpilane saab teada, kust on tulnud jõuluvana, jõulukuuse ja piparkookide traditsioon ning kuidas peeti jõulujootusid keskajal Suurgildis. Igaüks veeretab võrtsidest valmis maitsva jõulukäki.

Märksõnad	Toimumiskoht	Kestus
jõulud keskajal, jõululõhnad ja -maitsed, Suurgildi jõulujoodud, jõulumaaagia, Püha Nikolaus, jõulukuusk, võrtsid, piparkoogid	 Suurgildi hoone	1–1,5 h

➤ Keskaegne linn – kaupmees, kõrts, kirik (koostöös Eesti Kunstimuseumi Niguliste muuseumiga)

Põhikooli III astmele (soovitame 7. klassile)

Tunni eesmärk on tutvustada keskaegset linnaelu kui tervikut ning selle tihedat seotust käsitöö, kauplemise, kõrtsi- ja kirikueluga. Õpilane saab teada, millal oli Eestis keskaeg ja milliste sündmustega seda piiritletakse, millised gildid ja tsunftid olid keskaegses Tallinnas, millised olid keskaegsed ametid ning kuidas toimis keskaegne linnaelu ja kaubandus. Programm toimub Suurgildi hoone püsiekspositsioonis ja Niguliste muuseumis ning sisaldab lõunatamist Tallinna Raekoja keskaegses kõrtsis III Draakon.

Märksõnad	Toimumiskoht	Kestus
keskaeg, gild, tsunft, kirik, keskaegsed ametid, kaupmehed, Hansa Liit, kauplemine	 Suurgildi hoone	3,5 h (2 muuseumi-külastust ja lõuna)
Paketi hind: 14 eurot õpilane, 4 eurot õpetaja (lõuna eest)		

➤ Mu isamaa ... Põhikooli II astmele (soovitame 4. klassile)

Eesti Vabariigi sünnipäeva eel kuulame, vaatame ja räägime meie riigi sümbolitest. Arutleme hümnid ja lipu tähtsuse ning laulupidude tähenduse üle. Saame teada, miks peetakse eestlasi laulurahvaks ja kes on Laulutaat. Meisterdame Eestile õnnitluskaardi. Programm on hooajaline ja toimub veebruaris.

Märksõnad	Toimumiskoht	Kestus
riigi sümbolid, traditsioonid, laulupidu	 Eesti Teatri- ja Muusikamuuseum	1 h

UUS! Alates: oktoober 2020

Meritsi rikkaks (koostöös Eesti Meremuseumi Paksu Margareetaga)

Põhikooli III astmele

Tunni eesmärk on tutvustada keskaegset kaubandust nii maal kui ka merel. Õpilane saab teada, kuidas toimis Hansa Liit, mis linnad sinna kuulusid ja milline tähtsus oli liidud keskaegses kaubanduses. Uurime, kust ja kuidas jõudis kaup Eesti aladele, vaatame, kuidas käis arveldamine keskaegsete maksevahenditega ning püüame selgust saada toonaste kaupade ja mõõtühikute süsteemis. Tund toimub kahes muuseumis: Paksu Margareeta ja Suurgildi hoone ekspositsioonis, lõunasöök körtsis III Draakon.

Märksõnad	Toimumiskoht	Kestus
Hansa Liit, keskaegne kaubandus, merendus, mõõtühikud ja rahad, raad, gild, tsunft	 Suurgildi hoone	4 h (2 muuseumi-külastust ja lõuna)
Paketi hind: 15 eurot õpilane, 4 eurot õpetaja (lõuna eest)		

Sajandite muusika Suurgildis

Põhikooli III astmele

Tund annab ülevaate Suurgildi hoone tihedalt muusikaga seotud ajaloo, toimunud pidustustest, kontserdist ja teatritendustest. Uurime, kuidas on muusiku staatus läbi aegade muutunud. Ajalugu ja muusikat lõimivas muuseumitunnis saab muu hulgas tantsida keskaegset tantsu, näha Mozarti käsikirjalist nooti ning postitada fännikirja. Programm toimub Suurgildi püsiekspositsioonis ja kuni 11. oktoobrini ajutisel näitusel „Georg Ots, ma armastan Sind!”.

Märksõnad	Toimumiskoht	Kestus
moosekant, popmuusik, keskaegsed pillid, kontsert, akustika, Mozart, Georg Ots	 Suurgildi hoone	1,5 h

➤ **Kui masinad veel laulsid** Põhikooli II ja III astmele

Tund sobib ka erivajadustega õpilastele

Tutume vanade mehaaniliste muusikainstrumentidega, vaatame nende sisse ja uurime, kuidas nad töötavad. Loometeose väntorelile Raffin-31. Programm äratab huvi muusika salvestamise eri võimaluste vastu ning arendab meeskonnatöö oskusi.

Märksõnad	Toimumiskoht	Kestus
muusika salvestamine, mehaaniline instrument, heliplaat, väntorel, grammofon, magnetofon	Eesti Teatri- ja Muusikamuuseum	1 h

➤ **Lood ja laulud** Põhikooli II ja III astmele

Muuseumitund on hea sissejuhatus Eesti kultuurilukku. Tutume Eesti professionaalse muusika ja teatri ning laulupidude traditsiooni lätetega. Kõneleme Vanemuise ja Estonia seltsi tegevusest, Lydia Koidulast kui eesti teatri loojast ning esimestest eesti heliloojatest.

Märksõnad	Toimumiskoht	Kestus
kirjanduslik algallikas, rahvusliku teatri algus, laulupeotraditsiooni algus, esimesed kutselised heliloojad	Eesti Teatri- ja Muusikamuuseum	1 h

➤ Lavastuse sünd

Põhikooli II ja III astmele

Tunni eesmärk on tutvustada teatrimaailma, arendada teksti mõistmise oskust ning süvendada huvi eesti kirjanduse vastu. Õpilane saab lähemalt tuttavaks teatriametitega ja võimaluse ühte neist järele proovida. Arutleme, kuidas jõuab tekst lavale, ning teeme läbi mängulise teekonna lugemisproovist esietenduseni.

Märksõnad		Toimumiskoht	Kestus
etendus, dramatiseering, osaraamat, lavastaja, näitleja, teatrikunstnik, butafoor, valguskunstnik, inspiitsient, O. Lutsu „Kevade”		Särevi teatrituba	1,5 h

➤ Lipp ja vapp

Põhikooli II astmele

Mida tähendab riigi sümboolika, mis on meie rahvussümbolid ja kuidas tekib rahvustunne? Millal tekkisid lipud ja vapid ning milliste ajaloosündmustega neid seostada? Miks on Eesti lipp just sinimustvalge ja Eesti vapil kolm lõvi? Arutelude ja mängude kaudu õppides ning museaale uudistades saab vastused nendele küsimustele. Programmi lõpus meisterdavad õpilased oma klassi vapi.

Märksõnad		Toimumiskoht	Kestus
riigi tunnused, Eesti ajalugu, Eesti lipp ja vapp, rahvustunne, trikoloor		Maarjamäe loss	1,5 h

UUS! Alates: märts 2021

➤ Kuhu koer on maetud?

Põhikooli II ja III astmele

Tund sobib ka erivajadustega õpilastele

Muuseumitunnis saab õpilane teadlikuks inimese ja koera suhetest läbi ajaloo. Teab, kuidas koeri on eri põhjustel peetud ja neisse suhtunud, kuidas jäädvustatud, kardetud, ihaldatud ja teaduses rakendatud. Juttu tuleb koera ja inimese erinevast maailmatajust ja erinevatest võimetest. Arutleme, miks on just koerast saanud tänaseks inimese parim sõber ja milline suhe on mõlemale osapoolle jõukohane.

Märksõnad		Toimumiskoht	Kestus
Pulli koer, kiviaeg, pronksiaeg, rauaaeg, keskaeg, uusaeg, nüüdisaeg, lemmikloom, meeled, sõprus, vastutus		Maarjamäe loss	1–1,5 h

Kas teadsid, et Maarjamäe lossi viiva trepistiku ees lainetas selle ehitamise ajal 1874. aastal veel meri? Pirta tee ehitati alles 20. sajandi alguses.

100 sõlme Eesti ajaloost

Põhikooli II ja III astmele

Tunnis saab ülevaate viimasest 100 aastast Eestis – Eesti Vabariigi tekkeloost kuni tänase päevani. Eesmärk on tekitada õpilastes terviklik, lineaarne ajalootunnetus ja teadmine Eesti ajaloo olulistest sündmustest ning pöördepunktidest 20. sajandil. Osalejad pannakse proovile ajajoone loomisel, iseseisvusmanifesti ettelugemisel ja paljus muuski.

Märksõnad	Toimumiskoht	Kestus
iseseisvusmanifest, Eesti Vabariik, Vabadussõda, keelereform, elu II maailmasõja ajal, elu ENSVs, taasiseseisvumine, Eesti presidendid	Maarjamäe loss	1,5 h

UUS! Tundi on võimalik tellida ka virtuaalselt

Filmi sisse minek

Põhikooli II ja III astmele

Tund sobib ka erivajadustega õpilastele

Õpilastel on võimalus tutvuda filmikunstiga mitte vaataja, vaid looja vaatenurgast: kuidas sünnib filmi idee, kuidas saab ideest film ja kuidas filmid lõpuks meie teleekraanile ja kinno jõuavad. Rändame eri rolle võttes läbi filmiajaloo ja filmitegemise protsessi. Osalejad saavad ka ise teha ühe lühikese filmiklipi *greenscreen*-ruumis.

Märksõnad	Toimumiskoht	Kestus
Eesti film, filmiajalugu, režissöör, produtsent, stsenaarist, kostüümikunstnik, grimmikunstnik, filmikunstnik, helikunstnik, valgustaja, näitleja, monteeriija, operaator, <i>greenscreen</i>	Eesti Filmmuuseum	1,5 h

Virtuaaltunni erihind: 35 eurot grupp

Kuidas pildid liikuma saadi

Põhikooli II ja III astmele

Programmis räägime lähemalt filmikunsti ajaloost nii maailmas kui ka Eestis. Kes olid kõige esimesed filmitegijad? Kus näidati esimest korda kino? Millised olid kõige esimesed filmid? Muuseumitunnis vaatame vanu filmilõike ja tunni käigus teevad õpilased ise valmis päris oma tummfilmi.

Märksõnad	Toimumiskoht	Kestus
pildiliigutajad, fotograafia, tummfilm, mustvalge film, helifilm, illusioonid, Eesti filmi sünd	Eesti Filmmuuseum	2 h

Erihind: 7 eurot õpilane

➤ Tõde või meelelahutus?

Põhikooli III astmele

Filmikunst on tänapäeval üks olulisemaid meediume ja seda saab kasutada mõjuva vahendina (ajaloo)sündmuste tõlgendamisel. Ajalugu käsitlevaid mängufilmid võivad olla ka propaganda teenistuses. Haridusprogrammis uurimegi filmi kui ajalooallikat ja arutleme, mis see ajaloofilm üldse on. Teeme tutvust näidetega Eesti filmiklassikast, õpime filme uut moodi vaatama ning püüame eristada tõde meelelahutusest.

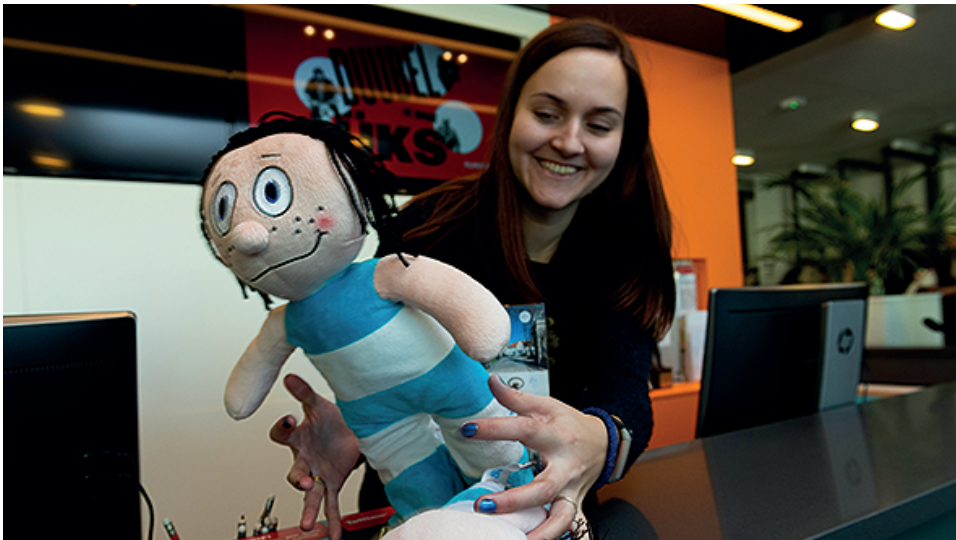
Märksõnad	Toimumiskoht	Kestus
ajalooallikad, film, tõlgendamine, allikakriitika, enesekriitika	Eesti Filimuuseum	1,5 h

➤ Esinemiskunsti A ja O

Põhikooli III astmele

Oskus veenvalt esineda ning oma ideid ja mõtteid tutvustada on tänapäeval hindamatu väärtusega. See on paljudele raske, ent õnneks õpitav ja treenitav oskus. Haridusprogramm tutvustabki esinemiskunsti põhitõdesid. Kaasav ja praktiline tund võimaldab õpilastel katsetada ja leida endale sobivaim esinemisviis. Tunnis kasutatakse spetsiaalselt salvestatud õppevideoid, mis aitavad praktiliste töötubade materjali lahti mõtestada.

Märksõnad	Toimumiskoht	Kestus
peast kõnelemine, kõneleja välimus, kehakeel, esinemishirm ja -julgus, häälekasutus	Eesti Filimuuseum	1,5 h

HARIDUSPROGRAMM

Õpetaja oma klassiga muuseumitunni
„Filmi sisse minek“ külastusest:
„Oli väga huvitav ja vahva!
Väga meeldiv giid.“

GÜMNAASIUMILE

UUS!

Meritsi rikkaks (koostöös Eesti Meremuuseumi Paksu Margareetaga)

Tunni eesmärk on tutvustada keskaegset kaubandust nii maal kui ka merel. Õpilane saab teada, kuidas toimis Hansa Liit, mis linnad sinna kuulusid ja milline tähtsus oli liidul keskaegses kaubanduses. Uurime, kust ja kuidas jõudis kaup Eesti aladele, vaatame, kuidas käis arveldamine keskaegsete maksevahenditega ning püüame selgust saada toonaste kaupade ja mõõtühikute süsteemis. Tund toimub kahes muuseumis: Paksu Margareeta ning Suurgildi hoone ekspositsioonis, lõunasöök kõrtsis III Draakon.

Märksõnad		Toimumiskoht	Kestus
Hansa Liit, keskaegne kaubandus, merendus, mõõtühikud ja rahad, raad, gild, tsunft		Suurgildi hoone	4 h (2 muuseumi-külastust ja lõuna)
Paketi hind: 15 eurot õpilane, 4 eurot õpetaja (lõuna eest)			

Venekirves ja pronksspiraal (soovitame 10. klassile)

Tunni eesmärk on tutvustada muinasaja perioode Eestis ning avardada arusaamist arheoloogiast. Riietumismängu abil uurime, mida kandsid seljas muinasaegsed inimesed ning kuidas teha vahet mehe- ja naiseriidel. Arutleme, milliseid märke jätab meie elutegevus endast maha. Tänapäevast prügi arheoloogilisest vaatenurgast analüüsides tuvastame selle tekitaja profiili. Muuseumitunni lõpus moodustavad õpilased erinevatest esemetest ajajoone.

Märksõnad		Toimumiskoht	Kestus
muinasaeg, kiviaeg, pronksiaeg, rauaaeg, arheoloogia, kammkeraamika ja nõorkeraamika kultuur, keskkonnahoid		Suurgildi hoone	1,5 h

Sajandite muusika Suurgildis

Tund annab ülevaate Suurgildi hoone tihedalt muusikaga seotud ajaloost, toimunud pidustustest, kontsertidest ja teatrietendustest. Uurime, kuidas on muusiku staatus läbi aegade muutunud. Ajalugu ja muusikat lõimivas muuseumitunnis saab muu hulgas tantsida keskaegset tantsu, näha Mozarti käsikirjalist nooti ning postitada fännikirja. Programm toimub Suurgildi püsiekspositsioonis ja kuni 11. oktoobrini ajutisel näitusel „Georg Ots, ma armastan Sind!”.

Märksõnad		Toimumiskoht	Kestus
moosekant, popmuusik, keskaegsed pillid, kontsert, akustika, Mozart, Georg Ots		Suurgildi hoone	1,5 h

> Kui masinad veel laulsid

Tund sobib ka erivajadustega õpilastele

Tutvume vanade mehaaniliste muusikainstrumentidega, vaatame nende sisse ja uurime, kuidas nad töötavad. Loometeose väntorelile Raffin-31. Programm äratab huvi muusika salvestamise eri võimaluste vastu ning arendab meeskonnatöö oskusi.

Märksõnad	Toimumiskoht	Kestus
muusika salvestamine, mehaaniline instrument, heliplaat, väntorel, grammofon, magnetofon	Eesti Teatri- ja Muusikamuuseum	1 h

> Teatrivillak

Saame teadmisi Eesti teatriloo: kes kirjutas esimese eestikeelse näidendi? Kus asub Eesti kõige vanem teatrihoone? Paneme villakumängus proovile vanad ja uuemad teatriteadmised ning meeskonnatöö oskused. Tund sobib eesti keele ja ajaloo tundide mitmekesistamiseks ja valikkursuse „Draama ja teater” täiendamiseks.

Märksõnad	Toimumiskoht	Kestus
teatrijalugu, rahvuslik teater, Eesti teatrihooned, Lydia Koidula, Karl Menning, Voldemar Panso	Särevi teatrituba	1,5 h

UUS! Alates: märts 2021

> Kuhu koer on maetud?

Tund sobib ka erivajadustega õpilastele

Muuseumitunnis saab õpilane kiirkursuse ajaloost läbi koera silmade ja kohtub esimese Eesti aladelt leitud koeraga – nn Pulli koeraga. Uuritakse, kuidas koeri on eri põhjustel peetud ja neisse suhtunud, kuidas jäädvustatud, kardedud, ihaldatud ja teaduses rakendatud. Juttu tuleb koera ja inimese erinevast maailmatajust ja erinevatest võimetest. Arutleme, miks on just koerast saanud tänaseks inimese parim sõber ja milline suhe on mõlemale osapoolle jõukohane.

Märksõnad	Toimumiskoht	Kestus
Pulli koer, kiviaeg, pronksiaeg, rauaaeg, keskaeg, uusaeg, nüüdisaeg, lemmikloom, koerte ametid, tõuaretus, koerad teaduses, sõprus, vastutus	Maarjamäe loss	1–1,5 h

➤ 100 riikliku tähtsusega küsimust

Tund tutvustab Eesti riigi sünni ning kujunemise lugu alates rahvustunde tekkimisest 19. sajandil. Pidepunktideks on läbi ajaloo meie riigile olulised isikud, keel, sündmused, dokumendid ning rahad. Tund sobib hästi faktiteadmiste kordamiseks ja seoste loomiseks. Ülesanded on haaravad ja põhinevad aktiivõppemeetoditel.

Märksõnad		Toimumiskoht	Kestus
rahvustunne, Eesti Vabariik, poliitilised võtmeisikud, keelereform, raha, iseseisvusmanifest		Maarjamäe loss	1,5 h

UUS!

➤ Maailmasõdade vahel

Muuseumitundi eesmärk on vaadelda eestlaste mentaliteedi arengut kahe maailmasõja vahelisel ajal – 1920. ja 1930. aastatel. Tunnis analüüsitakse poliitiliste olude mõju eestlaste väärtushinnangutele ja maailmavaatele. Uuritakse eri ajalooallikatele ja kultuurimeediumidele tuginedes, kuidas muutis kättevõidetud vabadus inimeste arusaamist riigist ja demokraatiast. Mil moel mõjutasid demokraatlikult autoritaarsele korrale üleminekuga kaasnenud muutused eri ühiskonnagruppe ja nende hoiakuid?

Märksõnad		Toimumiskoht	Kestus
Eesti Vabariik, 1920. ja 1930. aastad, demokraatia, autoritarism, vaikiv ajastu, allikakriitika, põhiseadus		Maarjamäe loss	1,5 h

➤ ENSV, mis see veel oli?

Tund kõneleb Nõukogude Liidu toimimise mehhanismidest Eesti ajaloo näidetel. Õpilane saab ülesandeid lahendades teada, millal ja miks loodi Nõukogude Liit, mis riigid sinna kuulusid, mis riigid olid Nõukogude Liidu mõjualas ning millised põhjused viisid Nõukogude Liidu lagunemiseni. Programm toimub Maarjamäe monumentide pargis ja lossi püsiekspositsiooni ENSV osas.

Märksõnad		Toimumiskoht	Kestus
NSVL, ENSV, NLKP, Lenin, Stalin, Hruštšov, Brežnev, Karl Vaino, propaganda ja isikukultus, okupatsioon, liiduvabariigid, idabloki riigid, repressioonid, stagnatsioon, kolhoos, sovhoos		Maarjamäe loss, park	1,5 h

➤ Filmi sisse minek

Tund sobib ka erivajadustega õpilastele

Õpilastel on võimalus tutvuda filmikunstiga mitte vaataja, vaid looja vaatenurgast: kuidas sünnib filmi idee, kuidas saab ideest film ja kuidas filmid lõpuks meie teleekraanile ja kinno jõuavad. Rännatakse eri rolle võttes läbi filmiajaloo ja filmitegemise protsessi. Osalejad saavad ka ise teha ühe lühikese filmiklipi greenscreen-ruumis.

Märksõnad	Toimumiskoht	Kestus
Eesti film, filmiajalugu, režissöör, stsenaarist, kostüümikunstnik, grimmikunstnik, filmikunstnik, helikunstnik, valgustaja, näitleja, monteerija, operaator, greenscreen	Eesti Filmimuseum	1,5 h

➤ Esinemiskunsti A ja O

Oskus veenvalt esineda ning oma ideid ja mõtteid tutvustada on tänapäeval hindamatu väärtusega. See on paljudele raske, ent õnneks õpitav ja treenitav oskus. Haridusprogramm tutvustabki esinemiskunsti põhitõdesid. Kaasav ja praktiline tund võimaldab õpilastel katsetada ja leida endale sobivaim esinemisviis. Tunnis kasutatakse spetsiaalselt salvestatud õppevideoid, mis aitavad praktiliste töötubade materjali lahti mõtestada.

Märksõnad	Toimumiskoht	Kestus
peast kõnelemine, kõneleja välimus, kehakeel, esinemishirm ja -julgus, häälekasutus	Eesti Filmimuseum	1,5 h

KURAATORITUURID GÜMNAASIUMILE

Sügavama huvi korral on võimalik tellida gümnaasiumiõpilastele kuraatori juhitud tunniajane ekskursioon. Täpsema info kõigis Eesti Ajaloomuuseumi majades tehtavate tuuride kohta leiate meie kodulehelt:

www.ajaloomuuseum.ee/haridus/gumnaasiumile.

SUURGILDI HOONE

- › Elu ja olu muinasajal
- › Keskaegne gildimaja ja pidustused
- › 2000 aastat raha ajalugu Eestis

- › Eesti keele ja hariduse lugu 19. sajandil
- › Baltisaksa maailmarändurid ja nende poolt kaasa toodud „imeasjad”

EESTI TEATRI- JA MUUSIKAMUUSEUM

- › Lood ja laulud Eesti Teatri- ja Muusikamuuseumi püsinäitusel
- › Professionaalse muusikakultuuri areng Eestis kuni 1940. aastani
- › Helilooming Nõukogude Eestis

SÄREVI TEATRITUBA

- › Tammsaare teatrilaval

MAARJAMÄE LOSS

- › Vasakule kaldu – Eesti ühiskond 20. sajandi alguses
- › Eesti oma tööstus

EESTI FILMIMUUSEUM

- › „Duubel üks” – ringkäik Eesti Filmimuuseumi näitusel

LISAINFO JA TELLIMINE

Lisainfo ja haridusprogrammide tellimine:

e-kirjaga tellimus@ajaloomuuseum.ee või
tellimisvormil www.ajaloomuuseum.ee/haridus/broneerimine

Haridusprogrammi kestus:

eelkooliealistele ja erivajadusega lastele 1 h,
kooliõpilastele 1,5 h (v.a eriprogrammid)

Hind: 5 eurot õpilane (v.a eriprogrammid).

Soodushind 4 eurot, kui tellida õppeaastaks kolm programmi,
gruppi saatvad õpetajad (2 inimest) tasuta.

Gümnaasiumi kuraatorituuride hind on 5 eurot õpilane.

Soovitav grupi suurus:

24 õpilast, suuremad grupid jagame võimaluse korral pooleks.

Võõrkeelsete ja keelekümblusprogrammide kohta vt lisainfo

www.ajaloomuuseum.ee/haridus

Erivajadusega õpilastele sobivaimad programmid on trükises eraldi märgistatud.

Ligipääsetavus:

Kõik Eesti Ajaloomuuseumi näitused on interaktiivsed ning sisaldavad käed-külge-
lahendusi, mis aitavad ajalugu paremini mõista. Maarjamäe lossis ja Eesti
Filmimuuseumis on olemas lift ja inva-WC. Suurgildi hoone 0-korrusele pääseb
invaliftiga Börsi käigust. Eesti Teatri- ja Muusikamuuseumis ning Särevi teatritoas
lift puudub.

Kui teil on erisoove, võtke ühendust ja leiame sobivaima lahenduse!

Värskete arendustega kursis olemiseks liitu Eesti Ajaloomuuseumi haridusvaldkonna
uudiskirjaga meie veebilehel: www.ajaloomuuseum.ee/haridus/opetajale.